

Уманський
національний
університет
садівництва

Факультет
економіки і
підприємництва

Кафедра обліку
і оподаткування

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Економетрика»

Рівень вищої освіти:	<u>перший (бакалаврський)</u>
Спеціальність:	<u>075 Маркетинг</u>
Освітня програма:	<u>Маркетинг</u>
Навчальний рік, семестр:	<u>2024-2025 н.р., семестр 4</u>
Курс (рік навчання)	<u>2 (2)</u>
Форма навчання:	<u>денна</u>
Кількість кредитів ЄКТС:	<u>5</u>
Мова викладання:	<u>українська</u>
Обов'язкова/вибіркова:	<u>обов'язкова</u>

Лектор курсу	Володимир УЛАНЧУК
Профайл лектора	https://oblik.udau.edu.ua/ua/pro-kafedru/vikladachi-ta-spivrobitniki/ulanchuk-vladimir-semenovich.html
Контактна інформація лектора (e-mail)	v.ulantchuk@gmail.com
Сторінка курсу на MOODLE	https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=1287

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Мета курсу	формування сучасного економічного мислення та спеціальних знань з використанням системного та процесного аналізу, різних методів економетричного аналізу як складової підтримки прийняття рішень щодо економічних об'єктів різної складності, ієрархії та організації.
Завдання курсу	засвоєння студентами економетричних методів, що становлять основу досліджень у галузі теоретичної економіки та аналізу розвитку економіки.
Компетентності	<ul style="list-style-type: none">➤ Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.➤ Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.➤ Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.➤ Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
Програмні результати навчання	<ul style="list-style-type: none">➤ Аналізувати і прогнозувати ринкові явища та процеси на основі застосування фундаментальних принципів, теоретичних знань і прикладних навичок здійснення маркетингової діяльності.➤ Збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та маркетингові показники, обґрунтовувати управлінські рішення на основі використання необхідного аналітичного й методичного інструментарію.➤ Визначати функціональні області маркетингової діяльності ринкового суб'єкта та їх взаємозв'язки в системі управління, розраховувати відповідні показники, які характеризують результативність такої діяльності.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції / практичні (семінарські, лабораторні))	Зміст тем курсу	Завдання	Оціню- вання (балів)
Змістовий модуль 1				
Тема 1. Економетричне моделювання як метод наукового пізнання економічних явищ і процесів.	4/4	Предмет, метод та завдання Економетрики. Зв'язок з іншими дисциплінами. Історія виникнення економетрії і її роль в розв'язуванні економічних задач.	Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання практичних завдань, наведених в інструктивно-методичних матеріалах, проходження тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle	5
Тема 2. Економетрія – наука про економіко-статистичне моделювання.	4/4	Статистичні дані. Соціально-економічні явища та процеси навколишнього світу. Аналіз статистичних даних.	Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання завдань для самостійної роботи згідно з методичними рекомендаціями. Проходження тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle	5
Тема 3. Економетрика в електронних таблицях.	4/4	Використання програмного забезпечення у економетриці. Загальний опис програмного забезпечення табличного процесора EXCEL.	Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання завдань для самостійної роботи згідно з методичними рекомендаціями. Проходження тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle	5
Тема 4. Методи аналізу інформаційної бази економетрики.	4/4	Поняття інформаційних рядів. Динамічні ряди та їх оцінювання. Варіаційні ряди та їх оцінювання.	Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання практичних завдань, наведених в інструктивно-методичних матеріалах, проходження тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle	5
Тема 5. Загальна лінійна економетрична модель.	4/4	Лінійна регресійна модель з двома змінними, структурна схема, параметри і їх економічна оцінка. Умови застосування методу найменших квадратів (МНК-1). Розрахунок залежностей на основі методу найменших квадратів. Коефіцієнт кореляції та детермінації. ANOVA аналіз.	Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання завдань для самостійної роботи згідно з методичними рекомендаціями. Проходження тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle	5
Модульний контроль				10

Змістовий модуль 2

Тема 6. Multifactor econometric models.	4/4	The concept of a multivariate model and estimation of parameters. Beta coefficients. Coefficients of elasticity. Growth curves and methods of their evaluation.	Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання практичних завдань, наведених в інструктивно-методичних матеріалах, проходження тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle	5
Тема 7. Якісні оцінки економічних показників	4*/4	Поняття про якісні показники та шкали вимірювання. Рангова кореляція. Рангова кореляція Спірмена та Кендала. Індекс Фехнера. Багатофакторна рангова кореляція.	Опрацювання лекційного матеріалу, Виконання завдань для самостійної роботи згідно з методичними рекомендаціями. Проходження тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle	5
Тема 8. Мультиколінеарність в економетричному аналізі.	4/4	Поняття про мультиколінеарність та її вплив на параметри регресії. Явна та неявна мультиколінеарність. Функціональна залежність. Методи визначення наявності мультиколінеарності (метод Глаубера-Фаррера).	Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання практичних завдань, наведених в інструктивно-методичних матеріалах, проходження тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle	5
Тема 9. Гетероскедастичність та її прояви.	4/4	Гомоскедастичність та Гетероскедастичність. Методи оцінки наявності гетероскедастичності. Методи оцінки моделей з наявною гетероскедастичністю. Узагальнений метод найменших квадратів (метод Ейткіна) та його економічна інтерпретація.	Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання завдань для самостійної роботи згідно з методичними рекомендаціями. Проходження тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle	5
Тема 10. Автокореляція.	4/4	Динаміка в економічних процесах. Автокореляція та її види. Наслідки автокореляції. Оцінка наявності автокорекції (тест Дарбіна - Уотсона). Усунення автокореляції та ідентифікація часового ряду.	Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання практичних завдань, наведених в інструктивно-методичних матеріалах, проходження тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle	5
Модульний контроль				10
Всього за 4 семестр	40/40			70
Екзамен				30
Всього за курс				100

*залучений стейкхолдер для спільного проведення аудиторного заняття

ПОЛІТИКИ КУРСУ

Політика оцінювання	В основу рейтингового оцінювання знань закладена 100-бальна шкала оцінювання (максимально можлива сума балів, яку може набрати здобувач за всіма видами контролю знань з дисципліни з урахуванням поточної успішності, самостійної роботи, науково-дослідної роботи, модульного контролю, підсумкового контролю тощо). Встановлюється, що при вивченні дисципліни до моменту підсумкового контролю (іспиту) здобувач може набрати максимально 70 балів. На підсумковому контролі (іспит) здобувач може набрати максимально 30 балів, що в сумі і дає 100 балів.
Політика щодо академічної доброчесності	Під час підготовки письмових робіт, проведення контрольних заходів здобувачі повинні дотримуватися правил академічної доброчесності, які визначено Кодексом доброчесності Уманського НУС. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (за погодженням із деканом факультету)

Розподіл балів які отримують здобувачі

Кількість балів за змістовий модуль	Поточний (модульний контроль)										Підсумковий контроль	Сума		
	Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2								
	35 балів					35 балів								
Теми	T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	Модуль-ний контроль (10 балів)	T 8	T 9	T 10	T 11	T 12	Модуль-ний контроль (10 балів)	30	100
Кількість балів за видами робіт, всього:	5	5	5	5	5		5	5	5	5	5			
в т.ч.: активність на лабораторних заняттях	4	4	4	4	4		4	4	4	4	4			
виконання самостійної роботи	1	1	1	1	1		1	1	1	1	1			

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Базова

1. Гур'янова Л. С., Клебанова Т. С., Сергієнко О. А., Прокопович С. В. Економетрика: навчальний посібник для студентів напрямку підготовки «Економічна кібернетика» всіх форм навчання. Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. 384 с.
2. Диха М. В., Мороз В. С. Економетрія: навчальний посібник [текст]. К. : «Центр учбової літератури», 2016. 206 с.
3. Економетрика в електронних таблицях : навч. посіб. / Васильєва Н. К., Мироненко О. А., Самарець Н. М., Чорна Н. О.; за заг. ред. Н. К. Васильєвої. Дніпро : Біла К. О., 2017. 149 с.
4. Єрмоєнко В., Алілуйко А., Березька К., Мартинюк О. Економетрика: навчальний посібник. Тернопіль: Підручники і посібники, 2023. 168 с.
5. Жерліцин Д.М. Економетрика : методичні вказівки для виконання лабораторних та самостійних робіт студентами спеціальності 051 «Економіка», освітньої програми «Економічна кібернетика». Київ: НУБіП, 2019. 110 с.
6. Скрипник А.В., Жерліцин Д.М., Нам'ясенко Ю.О. Економетрика з R : навчальний посібник. Київ: ФОП Ямчинський О.В., 2020. 248 с.
7. Скрипник А.В., Негрей М.В. Економетрика: навч. посібник. Київ: КОМПРИНТ, 2017. 272 с.

Додаткова

1. Волошин О.Р., Галайко Н.В. Економетрія. Ч. 1: навч. посібник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2012. 192 с.
2. Доля В. Т. Економетрія: навчальний посібник. Харків : ХНАМГ, 2010. 171 с.
3. Єрмоєнко В. О., Алілуйко А. М., Мартинюк О. М., Попіна С. Ю. Економетрія (економетрика): навчальний посібник для студентів заочної форми навчання економічних спеціальностей. Тернопіль: Підручники і посібники, 2012. 116 с.
4. Здрок В. В. Економетрія: підручник. К. : Знання, 2014. 541 с.
5. Кузьмичов А. І. Економетрія. Моделювання засобами MS Excel: навчальний посібник. К.: Ліра-К, 2011. 212 с.
6. Кулінич О. І. Економетрика: навчальний посібник. Хмельницький: Видавництво «Поділля», 2003. 215 с.
7. Мороз В.С. Економетрика: навчальний посібник. Хмельницький: ТУП, 2000. 166 с.
8. Правдюк Н.Л., Потапова Н.А., Волонтир Л.О. Економетрія: навчальний посібник. 1-е видання. Вінниця: ПП Балюк І.Б., 2009. 274 с.
9. Практикум з економетрії: навч. посіб. / О. Л. Лещинський, В. В. Рязанцева, О. О. Юнькова, І. І. Юртин; за ред. О. О. Юнькової. К. : ДП «Вид. дім «Персонал», 2009. 256 с.
10. Руська Р. В. Економетрика : навчальний посібник. Тернопіль : Тайп, 2012. 224с.
11. Черняк О. І. Економетрика: підручник. Миколаїв: МНАУ, 2015. 414 с.